

ISPITNA PITANJA IZ PREDMETA OSNOVI EKONOMIJE 2009/10

1. Etimološko značenje pojma ekonomija.
2. Uslovi nastanka ekonomske nauke.
3. Opšti pogled na istorijski razvitak ekonomske nauke – klasična i neoklasična škola.
4. Opšti pogled na istorijski razvitak ekonomske nauke – kejnzijanstvo i nova neoklasična ekonomija.
5. Predmet ekonomske nauke u okviru klasične ekonomske teorije.
6. Predmet ekonomske nauke u neoklasičnoj ekonomskoj teoriji.
7. Ekonomija kao pozitivna i normativna nauka.
8. Mikroekonomija i Makroekonomija.
9. Ekonomske zakonitosti – pojam i karakteristike.
10. Metodološki individualizam i metodološki holizam.
11. Opšti metodološki principi i njihova primena u Ekonomiji.
12. Metodološki proces.
13. Pojam i poreklo hipoteza.
14. Analitički metodi – istorijska verifikacija, statistička analiza i eksperiment.
15. Analitički metodi – ekonomski modeli i grafikoni.
16. Potrebe, retkost i izbor.
17. Granica proizvodnih mogućnosti.
18. Oportunitetni troškovi.
19. Zakon o opadajućim prinosima.
20. Trodimenzionalni pristup ekonomiji.
21. Ekonomija u dugom i kratkom roku.
22. Alternativni ekonomski sistemi.
23. Pojam institucija.
24. Osnovne funkcije institucija.
25. Svojina – pojam i ekonomski značaj.
26. Svojinska prava i efikasnost privredjivanja.
27. Teorije firme (preduzeća).
28. Ciljevi preduzeća.
29. Evolucija shvatanja o tržištu.
30. Transakcioni troškovi.
31. Funkcije tržišta.
32. Država – uloga politike u ekonomiji.
33. Tražnja – pojam, individualna i tržišna kriva tražnje.
34. Faktori koji utiču na tražnju.
35. Cenovna elastičnost tražnje.
36. Unakrsna i dohodovna elastičnost tražnje.
37. Praktičan značaj izučavanja cenovne elastičnosti tražnje.
38. Ponuda – pojam i kriva ponude.
39. Elastičnost ponude.
40. Ravnotežna cena i ravnotežna količina.
41. Promena ravnoteže na tržištu (usled pomeranja krive ponude i tražnje).

42. Ukupna i granična korisnost.
43. Preferencije potrošača.
44. Krive indiferencije
45. Budžetsko ograničenje (budžetska linija).
46. Potrošačev izbor.
47. Potrošačev višak.
48. Proizvodna funkcija.
49. Ukupan, prosečan i granični proizvod.
50. Izokvante (krive jednakog proizvoda).
51. Granična stopa tehnološke supstitucije.
52. Optimalna kombinacija proizvodnje (granična stopa ekonomske i tehnološke supstitucije).
53. Ukupan prihod i granični prihod.
54. Odnosi između različitih kategorija troškova i optimalni obim proizvodnje.
55. Krive dugoročnih troškova.
56. Ekonomija i diseconomija obima.
57. Izvođenje krive ponude preduzeća.
58. Proizvodjačev višak.
59. Maksimizacija profita – marginalno pravilo.
60. Računovodstveni profit i ekonomski profit.
61. Karakteristike tržišta potpune konkurencije.
62. Ravnoteža na tržištu potpune konkurencije.
63. Monopol – uzroci nastanka.
64. Ravnoteža u uslovima monopola.
65. Regulacija monopola.
66. Oligopoli.
67. Oligopoli i teorija igara.
68. Karakteristike monopolističke konkurencije.
69. Ponuda i tražnja faktora proizvodnje.
70. Raspodela dohotka sa stanovišta teorije radne vrednosti.
71. Neoklasična teorija raspodele (teorija granične produktivnosti faktora proizvodnje).
72. Tražnja za radnom snagom i granični proizvod rada.
73. Ponuda rada.
74. Ravnoteža na tržištu rada.
75. Granična produktivnost i ravnotežna cena rada.
76. Diferencijacija zarada.
77. Različito tumačenje pojma kapitala i oblici kapitala.
78. Sadašnja vrednost kapitala.
79. Kamata.
80. Preduzetnik i profit.
81. Zemlja i zemljišna renta.
82. Tržište potpune konkurencije i ekonomska efikasnost.
83. Odstupanja od optimalne alokacije resursa.
84. Tržišta s asimetričnim informacijama.
85. Moralni hazard i principal-agent problem.

86. Javna dobra.
87. Eksterne štete.
88. Eksterne koristi.
89. Nejednakosti u raspodeli dohodaka.
90. Siromaštvo (koncept apsolutnog i relativnog siromaštva).
91. Mehanizmi i granice preraspodele dohodaka.
92. Pravednost i efikasnost.
93. Oblici državne intervencije – pravni propisi i regulativa.
94. Oblici državne intervencije – proizvodnja i kupovina dobara i usluga.
95. Oblici državne intervencije – porezi i subvencije.
96. Oblici državne intervencije – regulacija tržišta.
97. Kružni tok ekonomske aktivnosti.
98. Društveni proizvod – pojam, merenje i koncepcije obračuna.
99. Nominalni, realni i potencijalni društveni proizvod.
100. Nacionalni dohodak i životni standard.
101. Lorencova kriva i Gini koeficijent.
102. Potrošnja i štednja.
103. Investicije – pojam i vrste
104. Determinante investicija i granična efikasnost investicija.
105. Princip akceleratora.
106. Odredjivanje ravnotežnog društvenog proizvoda u dvosektorskom modelu privrede.
107. Multiplikator agregatne tražnje.
108. Paradoks štednje.
109. Državna potrošnja i određivanje ravnotežnog društvenog proizvoda u trosektorskom modelu privrede (C+I+G).
110. Tokovi dobara: izvoz, uvoz i neto-izvoz..
111. Odredjivanje ravnotežnog društvenog proizvoda u modelu otvorene privrede (C+I+G+X)
112. Priroda novca i njegova uloga u kružnom toku ekonomske aktivnosti.
113. Evolucija novca.
114. Funkcije novca.
115. Određivanje vrednosti novca – varijante kvantitativne teorije novca.
116. Motivi držanja gotovine i funkcija tražnje za novcem.
117. Ponuda novca - uloga centralne banke i poslovnih banaka.
118. Kreiranje novca i novčani multiplikator.
119. Inflacija – pojam, merenje i vrste.
120. Inflacija i nezaposlenost (Filipsova kriva)
121. Teorija apsolutnih prednosti.
122. Teorija komparativnih prednosti.
123. Protekcionizam i slobodna trgovina.
124. Platni bilans – tekuće i kapitalne transakcije.
125. Pojam, značaj i funkcije deviznog kursa.
126. Nominalni i realni devizni kurs.
127. Sistemi deviznih kurseva.
128. Konvertibilnost valuta

129. Pojam privrednog rasta i privrednog razvoja.
130. Izvori privrednog rasta.
131. Privredni rast i društveno ekonomsko okruženje (svojinska prava, privredna stabilnost, otvorenost privrede, demokratija i nejednakosti u raspodeli).
132. Nezaposlenost – pojam, merenje i vrste.
133. Prirodna stopa nezaposlenosti.
134. Društveni proizvod i nezaposlenost – Okunov zakon.
135. Agregatna tražnja.
136. Agregatna ponuda.
137. Makroekonomska ravnoteža u kratkom roku.
138. Makroekonomska ravnoteža u dugom roku.
139. Privredni ciklusi – pojam i faze u cikličnom kretanju privrede.
140. Teorije privrednih ciklusa.
141. Različiti pristupi makroekonomskoj stabilizaciji.
142. Monetarno-kreditna politika (ciljevi, targeti i instrumenti).
143. Ekspanzivna i restriktivna monetarno-kreditna politika.
144. Fiskalna politika - ciljevi i instrumenti.
145. Diskreciona fiskalna politika i automatski stabilizatori.
146. Finansiranje deficita: javni dug i emisiona dobit.